

Gmina
Czersk

**Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru
zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
Gminy Czersk**

Zamawiający:
Gmina Czersk
ul. Kościuszki 27
89-650 Czersk

Wykonawca:
Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny
Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Mateusz Grzelak – Młodszy Analityk

Spis treści

1. Metodologia	4
2. Delimitacja obszaru zdegradowanego	11
2.1 Sfera społeczna	13
2.2 Sfera gospodarcza	39
2.3 Sfera środowiskowa	40
2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	41
2.5 Sfera techniczna	45
2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	49
2.7 Potencjał i bariery gminy	56
3. Obszar rewitalizacji	59
Załączniki	62
Spis tabel i rysunków	63

1. Metodologia

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2021 poz. 485) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Stan kryzysowy występuje w przypadku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

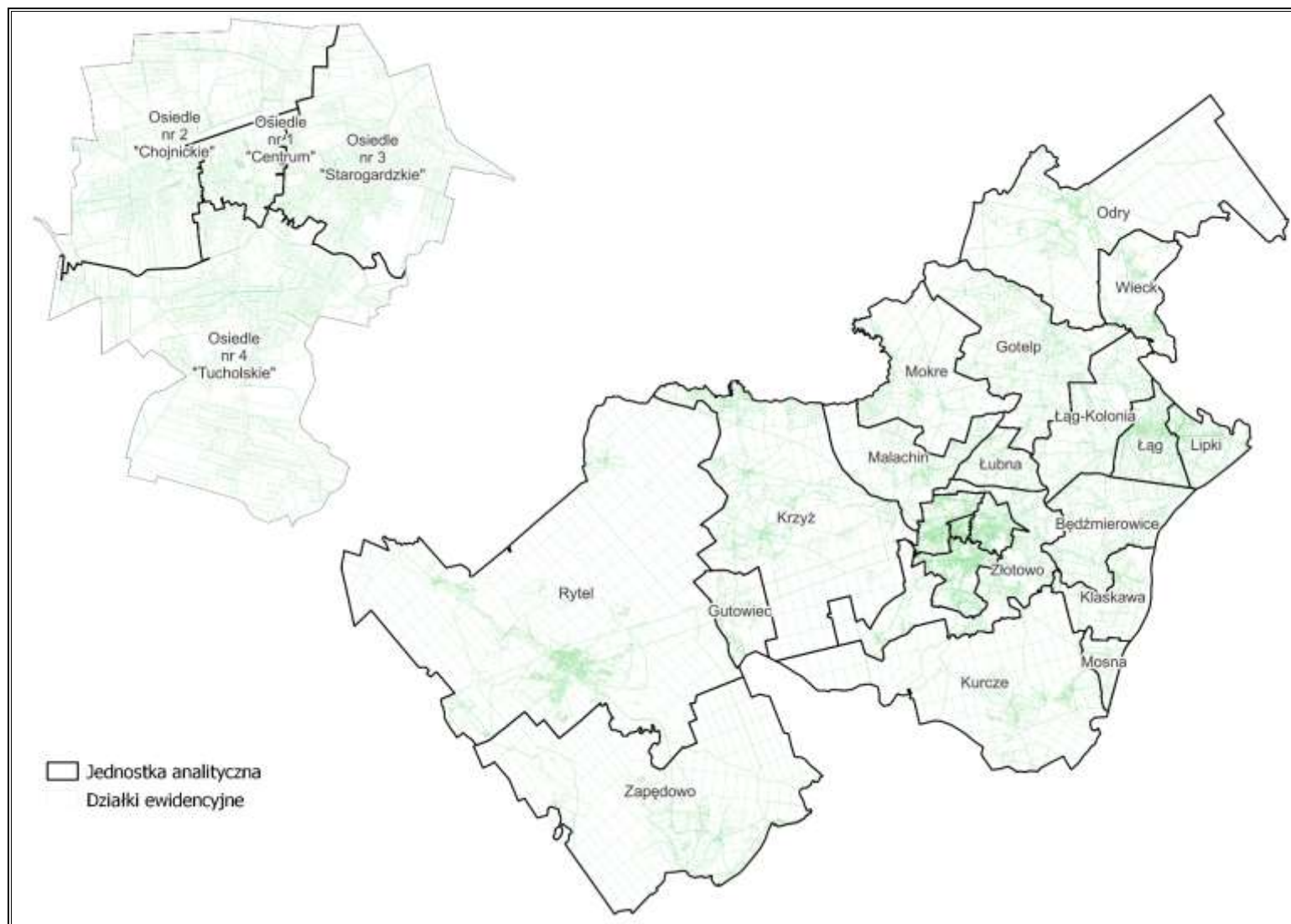
Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Następnie obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako

obszar rewitalizacji. Obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Początkiem procesu rewitalizacji Gminy Czersk jest przeprowadzenie diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W celu przestrzennego zobrazowania wyników analizy, gminę Czersk podzielono na jednostki analityczne: sołectwa (na obszarze wiejskim) oraz osiedla (na obszarze miejskim).

Rysunek 1. Podział gminy Czersk na jednostki analityczne

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład ustalonych jednostek analitycznych oraz liczbę ludności poszczególnych jednostek.

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek analitycznych [stan na rok 2021]

Nazwa jednostki analitycznej	Ulice lub miejscowości wchodzące w skład jednostki analitycznej	Liczba ludności jednostki analitycznej [osoba]	% udziału ludności gminy (waga)
Obszar wiejski gminy Czersk			
Będźmierowice	Będźmierowice	514	2,47%
Gotelp	Gotelp, Kamionka, Juńcza, Nowa Juńcza, Stara Juńcza, Nowe Prusy, Przyjaźnia, Pustki, Polana	768	3,69%
Gutowiec	Gutowiec, Kurkowo	442	2,12%
Klaskawa	Klaskawa, Struga	199	0,96%
Krzyż	Krzyż, Bielawy, Kłodnia, Kwieki, Nieżurawa, Sienica, Stodółki	635	3,05%
Kurcze	Kurcze, Bagna, Dąbki, Konewki, Ostrowite, Twarożnica, Ustronie	345	1,66%
Lipki	Lipki Dolne, Lipki Górne, Kęsza, Wądoły, Złe Mięso	674	3,24%
Łąg	Łąg, Bukowa Góra, Szyszkowiec	1 217	5,85%
Łąg-Kolonia	Łąg-Kolonia, Budziska, Stare Prusy, Szałamaje	523	2,51%
Łubna	Łubna, Koszary	350	1,68%
Malachin	Malachin	632	3,04%
Mokre	Mokre, Rówki, Listewka	276	1,33%
Mosna	Mosna	96	0,46%
Odry	Odry, Wojtał, Uroża, Odry, Wojtał	576	2,77%
Rytel	Rytel, Błota, Duża Klonia, Duże Wądoły, Karolewo, Konigort, Konigórtok, Jeziórko, Olszyny, Ostrowy, Mała Klonia, Małe Wądoły, Młynki, Modrzejewo, Olszyny, Pęcno, Rytel - Dworzec, Rytel - Nadleśnictwo, Uboga, Zapora	2 712	13,03%
Wieck	Wieck, Klonowice, Zawada	155	0,74%
Zapędowo	Zapędowo, Nowy Młyn, Gartki, Lutom, Lutomski Most, Brda, Czerska Struga, Suszek, Kosowa Niwa, Żukowo	389	1,87%
Złotowo	Złotowo, Łukowo, Czersk (osada leśna)	899	4,32%
Miasto Czersk			
Osiedle nr 1 "Centrum"	Batorego, Dąbrowskiego, Dr. Zielińskiego, Dworcowa, Gen. Józefa Hallera, Gen. Maczka, Gen. Sikorskiego, Generała Władysława Andersa, Józefa Ostrowskiego, Klonowa, Kolejowa, Kościuszki, Królowej Jadwigi, Marszałka Józefa Piłsudskiego, Plac Kalinowskich, Pocztowa, Rynkowa.	1 905	9,16%
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	Borowikowa, Brzozowa, Budowlana, Bukowa, Chojnicka, Cisowa, Czesława Miłosza, Dębowa, Grzybowa, Jana Pawła II, Jarzębinowa, Jodłowa, Kamienna, Konstantego Klina, Kosobudzka, Krótka, Kurkowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa, Łubianka, Marii Konopnickiej, Matejki, Mleczarska, Modrzewiowa, Ogrodowa, Pogodna, Polna, Przemysłowa, Przytorowa, Słoneczna, Sosnowa, Spokojna, Towarowa, Transportowców, Wielewska, Wierzbowa, Wojska Polskiego, Wrzosowa, Zielona.	2 350	11,29%
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	Augustyna Szpręgi, Blacharska, Cicha, Cmentarna, Czereśniowa, Derdowskiego, Gen. Bema, Firmowa, Jerzego Rogońskiego, Kasztanowa, Kaszubska, Kpt. Szczepańskiego, Kręta, Ks. Płk. Wryczy, Leszczynowa, Morełowa, Okrężna, Orzechowa, Ottona Sabiniarza, Partyzantów, Piaskowa, Piotra Ferensa, Podgórna, Pomorska, Por. Kalinowskiego, Rodzinna, Słowackiego, Sportowa, Starogardzka, Stolarska, Świerkowa, Targowa, Wicka Rogali, Wincentego Pola, Wiśniowa, Zacisze, Zbożowa, Zygmunta Krasińskiego.	2 305	11,08%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czersk

Nazwa jednostki analitycznej	Ulice lub miejscowości wchodzące w skład jednostki analitycznej	Liczba ludności jednostki analitycznej [osoba]	% udziału ludności gminy (waga)
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	21 Lutego, 60-Lecia, Adama Mickiewicza, Agrestowa, Akacyjowa, Aleja 1000-Lecia, Boczna, Bohaterów Września, Bolesława Chrobrego, Bolesława Krzywoustego, Browarowa, Czerwonych Maków, Długa, Floriana Ceynowy, Gajowa, Henryka II Pobożnego, Henryka Sienkiewicza, Jagodowa, Jana Karnowskiego, Jana Kilińskiego, Jeżynowa, Kazimierza Falkowskiego, Kazimierza Jasnocha, Kazimierza Odnowiciela, Kazimierza Sprawiedliwego, Księdza Kazimierza Sprengla, Kazimierza Wielkiego, Ludwika Zabrockiego, Łąkowa, Łosińska, Łukowska, Malinowa, Mieszka I, Myśliwska, Parkowa, Podleśna, Porzeczkowa, Poziomkowa, Przemysła II, Rzemieślnicza, Spacerowa, Starego Urzędu, Szkolna, Truskawkowa, Tucholska, Władysława Jagiełły, Władysława Łokietka, Władysława Reymonta, Wydmowa, Wyzwolenia, Zygmunta II Augusta.	2 847	13,68%
Gmina Czersk		20 809	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Czersku

Dla wydzielonych jednostek analitycznych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego w Czersku oraz Centrum Usług Społecznych w Czersku, jak i specjalnie w tym celu wygenerowany przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach, Gminne Centrum Kultury w Czersku i Komisariat Policji w Czersku.

Analizę występowania negatywnych zjawisk zachodzących na obszarze gminy Czersk przeprowadzono w pięciu sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Do każdej ze sfer zakwalifikowano następujące wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych.

Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga wskaźnika
Sfera społeczna		
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	1
	Udział ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem na danym obszarze	1
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	5
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem na danym obszarze	5
	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	5
	Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	5
Długotrwałe bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	5
Niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	3
Długotrwała lub ciężka choroba	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem na danym obszarze	1

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czersk

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga wskaźnika
Alkoholizm	Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem na danym obszarze	1
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze	4
Przestępczość	Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	4
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	4
	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	4
Niski poziom kapitału społecznego	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	2
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców	1
Sfera środowiskowa		
Jakość środowiska naturalnego	Udział budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	1
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy	1
Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy	1
Sfera techniczna		
Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową	Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową	2
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy wymagających remontu/termomodernizacji	1

Źródło: Opracowanie własne

Dla każdej jednostki analitycznej obliczona została średnia wartość poszczególnych wskaźników.

Następnie przeprowadzono standaryzację każdego wskaźnika w celu umożliwienia zsumowania ich wartości, według następującego wzoru, w zależności od charakteru badanego zjawiska:

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

lub

$$z = - \frac{x - \mu}{\sigma}$$

gdzie:

x – nieustandaryzowana wartość wskaźnika dla danej jednostki analitycznej,

μ – średnia wartość wskaźnika dla obszaru gminy,

σ – odchylenie standardowe.

Na koniec dla każdej jednostki analitycznej obliczono wskaźnik syntetyczny, poprzez obliczenie średniej ważonej zsumowanych ustandaryzowanych wskaźników pomnożonych przez wagi, według następującego wzoru:

$$\bar{S} = \frac{\sum_{i=1}^n z_i w_i k_i}{\sum_{i=1}^n w_i + k_i}$$

gdzie:

z – ustandaryzowana wartość wskaźnika dla jednostki analitycznej,

w – waga jednostki analitycznej według procentowego udziału mieszkańców gminy w danej jednostce,

k – waga wskaźnika,

n – liczba wskaźników.

Wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości dodatnie lub ujemne i pokazuje, o ile dany wynik jest odległy od średniej wartości dla całej gminy, która ma wartość 0. Wartości dodatnie wskazują, które jednostki analityczne odznaczają się wysokim natężeniem negatywnych zjawisk, natomiast wartości ujemne świadczą o stosunkowo dobrej sytuacji w danej jednostce. Ponadto im większa wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się większym natężeniem negatywnych zjawisk i analogicznie, im mniejsza wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się mniejszym natężeniem negatywnych zjawisk.

Dodatkowo, w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji pod uwagę wzięty został sumaryczny ważony wskaźnik syntetyczny, poprzez zsumowanie wszystkich wskaźników sumarycznych dla danej jednostki analitycznej, według następującego wzoru:

$$\bar{R} = \sum_{i=1}^n \bar{S}_i$$

gdzie:

\bar{S} – wskaźnik syntetyczny dla jednostki analitycznej,

n – liczba wskaźników.

2. Delimitacja obszaru zdegradowanego

Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego w gminie Czersk przebiegł następująco:

1. Obszar gminy podzielono na jednostki analityczne, dla których dokonano diagnozy w zakresie występowania stanu kryzysowego, spowodowanego koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami w co najmniej jednej następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej.
2. Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki analityczne spełniające jednocześnie następujące kryteria:
 - a) na terenie jednostki analitycznej identyfikuje się co najmniej 8 wskaźników syntetycznych w sferze społecznej, których wartość jest większa bądź równa 0,
 - b) na terenie jednostki analitycznej identyfikuje się co najmniej 3 wskaźniki syntetyczne z pozostałych sfer tj.: gospodarczej lub środowiskowej lub technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, których wartość jest większa bądź równa 0.

Dla poszczególnych jednostek analitycznych posłużono się takimi samymi kryteriami (wybrano te same wskaźniki). W tabelach prezentujących wskaźniki syntetyczne w rozdziałach od 2.1. do 2.7. kolorem pomarańczowym oznaczono te jednostki analityczne, dla których wskaźnik syntetyczny jest większy bądź równy 0 (występowanie stanu kryzysowego), natomiast zielonym, dla których wskaźnik syntetyczny jest mniejszy od 0 (dobra sytuacja).

W poniższej tabeli przedstawiono główne parametry wydzielonych jednostek analitycznych, tj. powierzchni oraz liczby ludności, z wyliczeniem udziału w powierzchni i populacji gminy Czersk.

Tabela 3. Powierzchnia jednostek analitycznych wraz z liczbą ludności w latach 2016 i 2021

Nazwa jednostki analitycznej	Powierzchnia jednostki analitycznej [ha]	% udziału powierzchni gminy	Liczba ludności jednostki analitycznej w 2016 r. [osoba]	Liczba ludności jednostki analitycznej w 2021 r. [osoba]	% udziału ludności gminy w 2016 r.	% udziału ludności gminy w 2021 r.
Obszar wiejski gminy Czersk	37 046	97,44%	11 370	11 402	54,19%	54,79%
Będźmierowice	1 159	3,05%	516	514	2,46%	2,47%
Gotelp	1 601	5,03%	748	768	3,57%	3,69%
Gutowiec	518	1,42%	464	442	2,21%	2,12%
Klaskawa	654	1,72%	213	199	1,02%	0,96%
Krzyż	4 507	10,76%	641	635	3,06%	3,05%
Kurcze	3 354	8,82%	335	345	1,60%	1,66%
Lipki	489	1,21%	671	674	3,20%	3,24%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czersk

Nazwa jednostki analitycznej	Powierzchnia jednostki analitycznej [ha]	% udziału powierzchni gminy	Liczba ludności jednostki analitycznej w 2016 r. [osoba]	Liczba ludności jednostki analitycznej w 2021 r. [osoba]	% udziału ludności gminy w 2016 r.	% udziału ludności gminy w 2021 r.
Łąg	483	1,43%	1 243	1 217	5,92%	5,85%
Łąg-Kolonia	1 169	2,99%	529	523	2,52%	2,51%
Łubna	463	1,05%	332	350	1,58%	1,68%
Malachin	1 041	2,89%	609	632	2,90%	3,04%
Mokre	3 020	4,27%	269	276	1,28%	1,33%
Mosna	215	0,57%	93	96	0,44%	0,46%
Odry	2 689	9,49%	590	576	2,81%	2,77%
Rytel	9 103	23,92%	2 666	2 712	12,71%	13,03%
Wieck	642	1,96%	147	155	0,70%	0,74%
Zapędowo	4 897	12,86%	404	389	1,93%	1,87%
Złotowo	1 042	4,00%	900	899	4,29%	4,32%
Miasto Czersk	973	2,56%	9 610	9 407	45,81%	45,21%
Osiedle nr 1 "Centrum"	51	0,14%	2 103	1 905	10,02%	9,16%
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	281	0,74%	2 279	2 350	10,86%	11,29%
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	226	0,59%	2 429	2 305	11,58%	11,08%
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	415	1,09%	2 799	2 847	13,34%	13,68%
Gmina Czersk	38 019	100,00%	20 980	20 809	100,00%	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Czersku

Zgodnie z danymi zawartymi w powyższej tabeli największą powierzchnię posiada jednostka Rytel – 23,92% powierzchni gminy Czersk. Natomiast najmniejszą powierzchniowo jednostką jest Osiedle nr 1 "Centrum", której powierzchnia obejmuje 0,14% powierzchni gminy Czersk. Pod względem liczebności populacji, w 2021 najwięcej mieszkańców zamieszkiwało jednostkę Osiedle nr 4 "Tucholskie" – 13,68% mieszkańców gminy Czersk. Najmniej liczebną natomiast jest Mosna, którą w 2021 r. zamieszkiwało 0,46% mieszkańców gminy Czersk.

W poszczególnych sferach scharakteryzowano wskaźniki ilościowe i syntetyczne. Wskaźnik ilościowy to średnia wartość poszczególnych wskaźników obliczona na podstawie przekazanych danych, natomiast wskaźnik syntetyczny to średnia ważona zsumowanych ustandaryzowanych wskaźników ilościowych pomnożonych przez wagi. O ile wskaźnik ilościowy wskazuje w prosty sposób sytuację w danej jednostce analitycznej, o tyle wskaźnik syntetyczny pozwala odnieść wartość wskaźnika ilościowego do średniej wartości dla całej gminy oraz wartości pozostałych jednostek analitycznych, biorąc pod uwagę również wagę samego wskaźnika i liczbę ludności w danej jednostce. Dlatego do określenia występowania stanu kryzysowego wzięto pod uwagę wartość wskaźnika syntetycznego.

2.1 Sfera społeczna

W sferze społecznej wykorzystano 15 wskaźników, które zakwalifikowane zostały do 10 obszarów problemowych. Ich wykaz zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Demografia	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze
	Udział ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem na danym obszarze
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem na danym obszarze
	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
	Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Długotrwałe bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze
Długotrwała lub ciężka choroba	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem na danym obszarze
Alkoholizm	Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem na danym obszarze
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze
Przestępczość	Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Niski poziom kapitału społecznego	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Demografia

W ramach demografii analizie poddano problem niekorzystnych zmian w strukturze demograficznej gminy, tj. proces starzenia się społeczeństwa, polegający na wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym.

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym, tj. 60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz w wieku 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn w ludności ogółem na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 wzrósł o 2,39 p. proc. (z 15,76% w 2016 do 18,15% w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach analitycznych: Wieck – wzrost o 7,00 p. proc. (z 14,29% w 2016 do 21,29% w 2021 r.) oraz osiedle nr 3 "Starogardzkie" – wzrost o 4,81 p. proc. (z 16,10% w 2016 do 20,91% w 2021 r.). Spadek odnotowano natomiast jedynie w jednostce

Złotowo – spadek o 0,20 p. proc. (z 16,00% w 2016 do 15,80% w 2021 r.). W 2021 roku największym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka osiedle nr 1 "Centrum", natomiast najmniejszy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek odnotowano w jednostce Malachin.

Analizując wskaźnik syntetyczny, sytuacja w większości jednostek przedstawia się negatywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 1 "Centrum", natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 4 "Tucholskie".

Tabela 5. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	15,76%	18,15%	2,39	↑	—
Obszar wiejski	14,75%	16,78%	2,03	↑	—
Będźmierowice	12,40%	13,62%	1,22	↑	-0,00057
Gotelp	12,43%	13,67%	1,24	↑	-0,00081
Gutowiec	15,09%	19,00%	3,91	↑	0,00010
Klaskawa	16,90%	18,09%	1,19	↑	0,00000
Krzyż	15,44%	17,17%	1,73	↑	-0,00015
Kurcze	14,03%	17,39%	3,36	↑	-0,00006
Lipki	14,46%	14,54%	0,08	↑	-0,00059
Łąg	15,69%	18,82%	3,13	↑	0,00020
Łąg-Kolonia	13,23%	14,91%	1,68	↑	-0,00042
Łubna	13,86%	16,86%	3,00	↑	-0,00010
Malachin	10,67%	12,82%	2,15	↑	-0,00079
Mokre	12,27%	14,86%	2,59	↑	-0,00021
Mosna	11,83%	15,63%	3,80	↑	-0,00006
Odry	18,98%	21,18%	2,20	↑	0,00043
Rytel	15,45%	17,63%	2,18	↑	-0,00034

Nazwa jednostki analitycznej	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Wieck	14,29%	21,29%	7,00	↑	0,00011
Zapędowo	15,35%	18,77%	3,42	↑	0,00006
Złotowo	16,00%	15,80%	-0,20	↓	-0,00051
Miasto Czersk	16,95%	19,80%	2,85	↑	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	23,11%	27,61%	4,50	↑	0,00482
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	15,45%	17,74%	2,29	↑	-0,00023
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	16,10%	20,91%	4,81	↑	0,00163
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	14,29%	15,38%	1,09	↑	-0,00188

Źródło: Opracowanie własne

Udział ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 wzrósł o 0,13 p. proc. (z 20,99% w 2016 do 21,12% w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach analitycznych: Klaskawa – wzrost o 6,98 p. proc. (z 20,66% w 2016 do 327,64% w 2021 r.) oraz Łubna – wzrost o 3,47 p. proc. (z 21,39% w 2016 do 24,86% w 2021 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach: Mosna – spadek o 4,07 p. proc. (z 30,11% w 2016 do 26,04% w 2021 r.) oraz Mokre – spadek o 3,60 p. proc. (z 27,88% w 2016 do 24,28% w 2021 r.). W 2021 roku największym udziałem ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Będźmierowice – 27,82%, a najmniejszym jednostka osiedle nr 1 "Centrum" – 16,43%.

Analizując wskaźnik syntetyczny, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 1 "Centrum", natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 4 "Tucholskie".

Tabela 6. Udział ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	20,99%	21,12%	0,13	↑	—
Obszar wiejski	22,08%	21,95%	-0,13	↓	—
Będźmierowice	27,33%	27,82%	0,49	↑	-0,00093
Gotelp	23,26%	24,35%	1,09	↑	-0,00065
Gutowiec	21,34%	20,59%	-0,75	↓	0,00007
Klaskawa	20,66%	27,64%	6,98	↑	-0,00037
Krzyż	23,09%	20,79%	-2,30	↓	0,00006
Kurcze	19,40%	19,71%	0,31	↑	0,00013
Lipki	22,95%	21,81%	-1,14	↓	-0,00012
Łąg	21,48%	21,45%	-0,03	↓	-0,00011
Łąg-Kolonia	20,98%	22,37%	1,39	↑	-0,00018
Łubna	21,39%	24,86%	3,47	↑	-0,00033
Malachin	21,51%	23,58%	2,07	↑	-0,00040
Mokre	27,88%	24,28%	-3,60	↓	-0,00023
Mosna	30,11%	26,04%	-4,07	↓	-0,00012
Odry	18,98%	16,67%	-2,31	↓	0,00071
Rytel	21,53%	21,50%	-0,03	↓	-0,00027
Wieck	23,81%	21,29%	-2,52	↓	-0,00001
Zapędowo	21,29%	20,31%	-0,98	↓	0,00009
Złotowo	21,67%	20,36%	-1,31	↓	0,00018
Miasto Czersk	19,70%	20,11%	0,41	↑	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	17,55%	16,43%	-1,12	↓	0,00265
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	20,23%	20,98%	0,75	↑	0,00009
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	18,57%	18,92%	0,35	↑	0,00144

Nazwa jednostki analitycznej	Udział ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem na danym obszarze			
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	21,86%	22,83%	0,97	↑ -0,00129

Źródło: Opracowanie własne

Bezrobocie, w tym bezrobocie długotrwałe

W ramach bezrobocia analizie poddano udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni), udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem, udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych, udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych oraz problem bezrobocia długotrwałego.

Najwyższy udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) odnotowano w jednostce Wieck – 13,48%, natomiast najniższy w jednostce Mosna – 5,36%.

Analizując wskaźnik syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się negatywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Gotelp, natomiast najlepsza w jednostce Rytel.

Tabela 7. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	7,23%	—
Obszar wiejski	7,69%	—
Będźmierowice	10,96%	0,00379
Gotelp	11,34%	0,00606
Gutowiec	5,99%	-0,00113
Klaskawa	5,56%	-0,00070
Krzyż	8,63%	0,00177
Kurcze	7,37%	0,00009
Lipki	7,93%	0,00093
Łąg	8,80%	0,00384
Łąg-Kolonia	7,93%	0,00073

Nazwa jednostki analitycznej	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Łubna	8,33%	0,00072
Malachin	6,97%	-0,00031
Mokre	5,95%	-0,00068
Mosna	5,36%	-0,00034
Odry	6,42%	-0,00094
Rytel	5,69%	-0,00809
Wieck	13,48%	0,00181
Zapędowo	8,02%	0,00063
Złotowo	8,36%	0,00200
Miasto Czersk	6,67%	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	7,04%	-0,00079
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	6,11%	-0,00503
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	6,13%	-0,00526
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	7,33%	0,00055

Źródło: Opracowanie własne

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zmniejszył się o 1,88 p. proc. (z 2,50% w 2016 do 0,62% w 2021 r.). Największy spadek odnotowano w jednostkach: Klaskawa – spadek o 5,13 p. proc. (z 5,63% w 2016 do 0,50% w 2021 r.) oraz Mokre – spadek o 4,83 p. proc. (z 4,83% w 2016 do 0,00% w 2021 r.). Dodatkowo jednostki Kurcze, Malachin, Mokre, Mosna i Wieck w roku 2021 charakteryzowały się zerowym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek. Ponadto w żadnej z jednostek analitycznych nie odnotowano wzrostu udziału osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w jednostkach przedstawia się umiarkowanie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Złotowo, natomiast najlepsza w jednostce Rytel.

Tabela 8. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Gmina Czersk	2,50%	0,62%	-1,88	↓	—
Obszar wiejski	2,04%	0,51%	-1,53	↓	—
Będźmierowice	4,46%	0,78%	-3,68	↓	0,00087
Gotelp	3,88%	1,04%	-2,84	↓	0,00331
Gutowiec	0,43%	0,23%	-0,20	↓	-0,00191
Klaskawa	5,63%	0,50%	-5,13	↓	-0,00027
Krzyż	3,90%	0,63%	-3,27	↓	0,00007
Kurcze	2,39%	0,00%	-2,39	↓	-0,00219
Lipki	2,09%	0,45%	-1,64	↓	-0,00120
Łąg	2,25%	0,25%	-2,00	↓	-0,00485
Łąg-Kolonia	1,89%	0,76%	-1,13	↓	0,00078
Łubna	3,61%	1,14%	-2,47	↓	0,00182
Malachin	1,64%	0,00%	-1,64	↓	-0,00398
Mokre	4,83%	0,00%	-4,83	↓	-0,00176
Mosna	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00061
Odry	3,05%	0,69%	-2,36	↓	0,00044
Rytel	0,38%	0,33%	-0,05	↓	-0,00815
Wieck	2,72%	0,00%	-2,72	↓	-0,00096
Zapędowo	0,74%	0,51%	-0,23	↓	-0,00047
Złotowo	1,22%	1,22%	0,00	→	0,00569
Miasto Czersk	3,05%	0,74%	-2,31	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	3,00%	0,79%	-2,21	↓	0,00377
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	2,72%	0,68%	-2,04	↓	0,00144

Nazwa jednostki analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	3,05%	0,82%	-2,23	↓	0,00512
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	3,36%	0,70%	-2,66	↓	0,00236

Źródło: Opracowanie własne

Najwyższy udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych znajdował się w jednostce Łubna – 41,18%, natomiast najniższy w jednostce Gutowiec – 6,25%.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się negatywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 1 "Centrum", natomiast najlepsza w jednostce Rytel.

Tabela 9. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	22,21%	—
Obszar wiejski	22,72%	—
Będźmierowice	18,18%	-0,00087
Gotelp	22,22%	0,00000
Gutowiec	6,25%	-0,00308
Klaskawa	16,67%	-0,00049
Krzyż	14,71%	-0,00200
Kurcze	6,25%	-0,00222
Lipki	32,35%	0,00283
Łąg	31,25%	0,00467
Łąg-Kolonia	23,08%	0,00019
Łubna	41,18%	0,00262
Malachin	14,29%	-0,00201
Mokre	20,00%	-0,00025
Mosna	33,33%	0,00043
Odry	39,13%	0,00415
Rytel	14,89%	-0,00812
Wieck	25,00%	0,00017

Nazwa jednostki analitycznej	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Zapędowo	36,84%	0,00246
Złotowo	25,00%	0,00104
Miasto Czersk	21,49%	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	29,33%	0,00623
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	18,18%	-0,00382
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	22,35%	0,00014
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	18,60%	-0,00420

Źródło: Opracowanie własne

Najwyższy udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych wystąpił w jednostce Malachin – 17,86%. Najniższy natomiast, tj. zerowy, w jednostkach: Gutowiec, Klaskawa, Mosna, Odry i Wieck.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 2 "Chojnickie", natomiast najlepsza w jednostce Rytel.

Tabela 10. Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	7,77%	—
Obszar wiejski	7,64%	—
Będźmierowice	12,12%	0,00183
Gotelp	11,11%	0,00204
Gutowiec	0,00%	-0,00294
Klaskawa	0,00%	-0,00135
Krzyż	8,82%	0,00055
Kurcze	6,25%	-0,00041
Lipki	5,88%	-0,00103
Łąg	9,38%	0,00163
Łąg-Kolonia	3,85%	-0,00169
Łubna	5,88%	-0,00051
Malachin	17,86%	0,00501
Mokre	10,00%	0,00049
Mosna	0,00%	-0,00059

Nazwa jednostki analitycznej	Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Odry	0,00%	-0,00373
Rytel	4,26%	-0,00762
Wieck	0,00%	-0,00093
Zapędowo	5,26%	-0,00083
Złotowo	12,50%	0,00347
Miasto Czersk	7,96%	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	4,00%	-0,00646
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	12,50%	0,00878
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	5,88%	-0,00374
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	8,53%	0,00173

Źródło: Opracowanie własne

Najwyższy udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych odnotowano w jednostce Mosna – 100,00%, natomiast najniższy w jednostce osiedle nr 1 "Centrum" – 40,00%.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się negatywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Gotel, natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 1 "Centrum".

Tabela 11. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	55,80%	—
Obszar wiejski	59,78%	—
Będźmierowice	60,61%	0,00080
Gotel	74,07%	0,00439
Gutowiec	62,50%	0,00100
Klaskawa	66,67%	0,00074
Krzyż	67,65%	0,00244
Kurcze	68,75%	0,00139
Lipki	70,59%	0,00319
Łąg	62,50%	0,00268
Łąg-Kolonia	50,00%	-0,00099
Łubna	64,71%	0,00095

Nazwa jednostki analitycznej	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Malachin	50,00%	-0,00114
Mokre	50,00%	-0,00050
Mosna	100,00%	0,00132
Odry	56,52%	0,00014
Rytel	48,94%	-0,00588
Wieck	66,67%	0,00051
Zapędowo	57,89%	0,00027
Złotowo	52,08%	-0,00108
Miasto Czersk	50,13%	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	40,00%	-0,01068
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	47,73%	-0,00591
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	50,59%	-0,00407
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	57,36%	0,00140

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła dwa problemy sfery społecznej dotyczącej lokalnego rynku pracy, a mianowicie bezrobocia oraz bezrobocia długookresowego. Jednostkami analitycznymi szczególnie dotkniętymi problemami bezrobocia są wyżej wymienione, w których wskaźniki syntetyczne przyjęły niekorzystne wartości (tj. powyżej 0).

Należy zauważyć, że brak pracy jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych, a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie bezrobocia i jego skutków wpływa bezpośrednio na wydatki związane z pomocą społeczną, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Czersk.

Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2022 poz. 2240), osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

W związku z powyższym osobami ze szczególnymi potrzebami są osoby narażone na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zmniejszył się o 0,80 p. proc. (z 2,04% w 2016 do 1,24% w 2021 r.). Największy spadek odnotowano w jednostkach: Mokre – spadek o 4,13 p. proc. (z 5,58% w 2016 do 1,45% w 2021 r.) oraz Mosna – spadek o 3,23 p. proc. (z 3,23% w 2016 do 0,00% w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano natomiast w jednostkach: Złotowo – wzrost o 0,55 p. proc. (z 0,78% w 2016 do 1,33% w 2021 r.) oraz Łubna – wzrost o 0,54 p. proc. (z 0,60% w 2016 do 1,14% w 2021 r.). Najmniejszym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w roku 2021 w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Mosna – 0,00%, natomiast największym jednostka osiedle nr 1 "Centrum" – 2,15%.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 1 "Centrum", natomiast najlepsza w jednostce Łąg.

Tabela 12. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	2,04%	1,24%	-0,80	↓	—
Obszar wiejski	1,64%	0,90%	-0,74	↓	—
Będźmierowice	2,71%	0,97%	-1,74	↓	-0,00076
Gotelp	1,20%	0,78%	-0,42	↓	-0,00185
Gutowiec	2,16%	0,90%	-1,26	↓	-0,00085
Klaskawa	0,94%	1,01%	0,07	↑	-0,00026
Krzyż	1,40%	0,94%	-0,46	↓	-0,00103
Kurcze	4,18%	1,16%	-3,02	↓	-0,00014
Lipki	0,45%	0,59%	0,14	↑	-0,00234
Łąg	2,17%	0,49%	-1,68	↓	-0,00501
Łąg-Kolonia	1,32%	0,96%	-0,36	↓	-0,00080
Łubna	0,60%	1,14%	0,54	↑	-0,00018
Malachin	2,13%	0,79%	-1,34	↓	-0,00147
Mokre	5,58%	1,45%	-4,13	↓	0,00030
Mosna	3,23%	0,00%	-3,23	↓	-0,00062
Odry	1,36%	1,22%	-0,14	↓	-0,00006
Rytel	1,16%	0,92%	-0,24	↓	-0,00458
Wieck	1,36%	0,65%	-0,71	↓	-0,00047
Zapędowo	2,48%	0,77%	-1,71	↓	-0,00102
Złotowo	0,78%	1,33%	0,55	↑	0,00044
Miasto Czersk	2,52%	1,66%	-0,86	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	2,33%	2,15%	-0,18	↓	0,01028
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	2,94%	1,49%	-1,45	↓	0,00306

Nazwa jednostki analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	2,63%	1,48%	-1,15	↓	0,00313
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	2,22%	1,62%	-0,60	↓	0,00572

Źródło: Opracowanie własne

Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zmniejszył się o 0,41 p. proc. (z 1,83% w 2016 do 1,42% w 2021 r.). Największy spadek odnotowano w jednostkach: Kurcze – spadek o 3,30 p. proc. (z 3,88% w 2016 do 0,58% w 2021 r.) oraz Wieck – spadek o 2,04 p. proc. (z 2,04% w 2016 do 0,00% w 2021 r.). Najmniejszym – zerowym – udziałem osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem, w roku 2021, spośród wszystkich jednostek analitycznych charakteryzowały się jednostki: Mosna i Wieck. Największy wzrost odnotowano natomiast w jednostkach: Złotowo – wzrost o 1,23 p. proc. (z 0,44% w 2016 do 1,67% w 2021 r.) oraz Mokre – wzrost o 0,71 p. proc. (z 0,74% w 2016 do 1,45% w 2021 r.). Największym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka osiedle nr 1 "Centrum" – 2,41%.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 1 "Centrum", natomiast najlepsza w jednostce Rytel.

Tabela 13. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	1,83%	1,42%	-0,41	↓	—
Obszar wiejski	1,49%	1,02%	-0,47	↓	—
Będźmierowice	2,52%	0,58%	-1,94	↓	-0,00058
Gotelp	0,80%	1,30%	0,50	↑	-0,00012
Gutowiec	1,29%	0,90%	-0,39	↓	-0,00032

Nazwa jednostki analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Klaskawa	1,41%	1,01%	-0,40	↓	-0,00012
Krzyż	1,25%	1,57%	0,32	↑	0,00013
Kurcze	3,88%	0,58%	-3,30	↓	-0,00037
Lipki	1,79%	1,04%	-0,75	↓	-0,00034
Łąg	2,01%	0,58%	-1,43	↓	-0,00139
Łąg-Kolonia	1,89%	0,96%	-0,93	↓	-0,00032
Łubna	2,11%	1,14%	-0,97	↓	-0,00012
Malachin	1,64%	0,63%	-1,01	↓	-0,00064
Mokre	0,74%	1,45%	0,71	↑	0,00001
Mosna	1,08%	0,00%	-1,08	↓	-0,00018
Odry	2,03%	1,74%	-0,29	↓	0,00025
Rytel	0,94%	0,92%	-0,02	↓	-0,00177
Wieck	2,04%	0,00%	-2,04	↓	-0,00028
Zapędowo	2,23%	1,03%	-1,20	↓	-0,00021
Złotowo	0,44%	1,67%	1,23	↑	0,00030
Miasto Czersk	2,24%	1,90%	-0,34	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	2,95%	2,41%	-0,54	↓	0,00277
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	2,19%	1,91%	-0,28	↓	0,00148
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	1,81%	1,69%	-0,12	↓	0,00087
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	2,11%	1,72%	-0,39	↓	0,00112

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła dwa problemy sfery społecznej dotyczące wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, a mianowicie niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Mieszkańcy ze szczególnymi potrzebami są często narażeni na marginalizację lub dyskryminację, m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby. To z kolei

przekłada się na niskie zaangażowanie społeczne, ograniczone możliwości rozwoju, a w konsekwencji powoduje izolację społeczną mieszkańców dotkniętych niniejszym problemem.

Alkoholizm

Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zmniejszył się o 0,15 p. proc. (z 0,28% w 2016 do 0,13% w 2021 r.). Największy spadek odnotowano w jednostkach: Mokre – spadek o 1,12 p. proc. (z 1,12% w 2016 do 0,00% w 2021 r.) oraz Odry – spadek o 0,51 p. proc. (z 0,68% w 2016 do 0,17% w 2021 r.). Najmniejszym – zerowym – udziałem osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek analitycznych w roku 2021 charakteryzowały się jednostki: Klaskawa, Krzyż, Kurcze, Łąg-Kolonia, Łubna, Malachin, Mokre, Mosna i Wieck. Jedyny wzrost odnotowano natomiast w jednostce Zapędowo – wzrost o 0,01 p. proc. (z 0,25% w 2016 do 0,26% w 2021 r.), był on jednak nieznaczący. Największym udziałem osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem w 2021 roku, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Będźmierowice – 0,39%.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 2 "Chojnickie", natomiast najlepsza w jednostce Rytel.

Tabela 14. Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Gmina Czersk	0,28%	0,13%	-0,15	↓	—
Obszar wiejski	0,26%	0,11%	-0,15	↓	—
Będźmierowice	0,58%	0,39%	-0,19	↓	0,00092
Gotelp	0,13%	0,13%	0,00	→	0,00000
Gutowiec	0,43%	0,23%	-0,20	↓	0,00032
Klaskawa	0,47%	0,00%	-0,47	↓	-0,00019
Krzyż	0,16%	0,00%	-0,16	↓	-0,00057
Kurcze	0,30%	0,00%	-0,30	↓	-0,00030

Nazwa jednostki analitycznej	Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Lipki	0,45%	0,30%	-0,15	↓	0,00078
Łąg	0,24%	0,08%	-0,16	↓	-0,00043
Łąg-Kolonia	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00047
Łubna	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00030
Malachin	0,33%	0,00%	-0,33	↓	-0,00054
Mokre	1,12%	0,00%	-1,12	↓	-0,00024
Mosna	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00008
Odry	0,68%	0,17%	-0,51	↓	0,00016
Rytel	0,11%	0,07%	-0,04	↓	-0,00110
Wieck	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00013
Zapędowo	0,25%	0,26%	0,01	↑	0,00036
Złotowo	0,22%	0,11%	-0,11	↓	-0,00012
Miasto Czersk	0,29%	0,17%	-0,12	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	0,24%	0,21%	-0,03	↓	0,00116
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	0,26%	0,21%	-0,05	↓	0,00125
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	0,45%	0,17%	-0,28	↓	0,00067
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	0,21%	0,11%	-0,10	↓	-0,00038

Źródło: Opracowanie własne

Wyżej wymienione problemy społeczne prowadzą m.in. do izolacji i wykluczenia społecznego, co z kolei niesie ze sobą bardzo poważne skutki. Wśród nich należy wskazać m.in. niewypełnianie ról społecznych, niekorzystanie z zasobów publicznych, niezabezpieczanie własnej egzystencji w godny sposób. Konsekwencją braku działań mających na celu ograniczenie wykluczenia społecznego jest izolacja społeczna, ubożenie i ubóstwo oraz utrata poczucia godności. Postępująca izolacja i ubożenie mogą prowadzić do poszerzania kręgu osób korzystających z pomocy społecznej, a także wzrostu przestępczości.

Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin

W ramach bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin przeanalizowano udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze. Niebieska Karta to procedura podejmowana i prowadzona przez zespół osób będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w momencie ustania przemocy w rodzinie wraz ze zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy oraz w przypadku, gdy grupa robocza rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań pomocowych.

Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zwiększył się o 0,15 p. proc. (z 0,25% w 2016 do 0,40% w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach: Wieck – wzrost o 2,58 p. proc. (z 0,00% w 2016 do 2,58% w 2021 r.) oraz Łąg-Kolonia – wzrost o 1,72 p. proc. (z 0,00% w 2016 do 1,72% w 2021 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach: Malachin – spadek o 0,50 p. proc. (z 0,82% w 2016 do 0,32% w 2021 r.), Krzyż – spadek o 0,31 p. proc. (z 0,47% w 2016 do 0,16% w 2021 r.) oraz Kurcze – również spadek o 0,31 p. proc. (z 0,60% w 2016 do 0,29% w 2021 r.). Największym udziałem liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem w 2021 roku, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Wieck – 2,58%, a najmniejszym – zerowym – udziałem charakteryzowały się jednostki: Będźmierowice, Klaskawa, Łubna i Zapędowo.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Łąg-Kolonia, natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 3 "Starogardzkie".

Tabela 15. Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Gmina Czersk	0,25%	0,40%	0,15	↑	—
Obszar wiejski	0,27%	0,41%	0,14	↑	—
Będźmierowice	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00110
Gotelp	0,27%	0,13%	-0,14	↓	-0,00107
Gutowiec	0,22%	0,45%	0,23	↑	0,00012
Klaskawa	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00045

Nazwa jednostki analitycznej	Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Krzyż	0,47%	0,16%	-0,31	↓	-0,00082
Kurcze	0,60%	0,29%	-0,31	↓	-0,00020
Lipki	0,30%	0,15%	-0,15	↓	-0,00089
Łąg	0,40%	0,49%	0,09	↑	0,00059
Łąg-Kolonia	0,00%	1,72%	1,72	↑	0,00371
Łubna	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00071
Malachin	0,82%	0,32%	-0,50	↓	-0,00026
Mokre	0,00%	0,72%	0,72	↑	0,00046
Mosna	1,08%	1,04%	-0,04	↓	0,00032
Odry	0,68%	0,52%	-0,16	↓	0,00038
Rytel	0,19%	0,37%	0,18	↑	-0,00042
Wieck	0,00%	2,58%	2,58	↑	0,00170
Zapędowo	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00086
Złotowo	0,11%	0,44%	0,33	↑	0,00019
Miasto Czersk	0,22%	0,39%	0,17	↑	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	0,24%	0,47%	0,23	↑	0,00078
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	0,31%	0,64%	0,33	↑	0,00290
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	0,21%	0,22%	0,01	↑	-0,00232
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	0,14%	0,28%	0,14	↑	-0,00178

Źródło: Opracowanie własne

Przestępczość

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Czersk odpowiada Komisariat Policji w Czersku. Wskaźnik przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zwiększył się o 0,06 (z 6,96 w 2016 do 7,02 w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach: Będźmierowice – wzrost o 5,85 (z 3,88 w 2016 do 9,73 w 2021 r.) oraz Łąg-Kolonia – wzrost o 5,80 (z 5,67 w 2016 do 11,47 w 2021 r.).

Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach: Klaskawa – spadek o 13,75 (z 18,78 w 2016 do 5,03 w 2021 r.) oraz Malachin – spadek o 6,74 (z 11,49 w 2016 do 4,75 w 2021 r.). W 2021 najwyższym wskaźnikiem przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców tj. 20,83 spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Mosna, natomiast najmniejszym – zerowym charakteryzowały się jednostki: Gotelp, Wieck i Zapędowo.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 1 "Centrum", natomiast najlepsza w jednostce Gotelp.

Tabela 16. Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców

Nazwa jednostki analitycznej	Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika	Wskaźnik syntetyczny	
Gmina Czersk	6,96	7,02	0,06	↑	—
Obszar wiejski	5,01	5,53	0,52	↑	—
Będźmierowice	3,88	9,73	5,85	↑	0,00089
Gotelp	1,34	0,00	-1,34	↓	-0,00336
Gutowiec	6,47	11,31	4,84	↑	0,00127
Klaskawa	18,78	5,03	-13,75	↓	-0,00027
Krzyż	1,56	4,72	3,16	↑	-0,00094
Kurcze	5,97	2,90	-3,07	↓	-0,00088
Lipki	2,98	1,48	-1,50	↓	-0,00238
Łąg	8,85	8,22	-0,63	↓	0,00095
Łąg-Kolonia	5,67	11,47	5,80	↑	0,00150
Łubna	3,01	8,57	5,56	↑	0,00033
Malachin	11,49	4,75	-6,74	↓	-0,00088
Mokre	3,72	3,62	-0,10	↓	-0,00058
Mosna	21,51	20,83	-0,68	↓	0,00082
Odry	3,39	1,74	-1,65	↓	-0,00199
Rytel	3,75	7,01	3,26	↑	-0,00002

Nazwa jednostki analitycznej	Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika	Wskaźnik syntetyczny	
Wieck	0,00	0,00	0,00	→	-0,00066
Zapędowo	4,95	0,00	-4,95	↓	-0,00181
Złotowo	3,33	2,22	-1,11	↓	-0,00276
Miasto Czersk	9,26	8,82	-0,44	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	14,74	12,60	-2,14	↓	0,00750
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	9,65	7,66	-1,99	↓	0,00093
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	6,18	6,94	0,76	↑	-0,00012
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	7,50	8,78	1,28	↑	0,00315

Źródło: Opracowanie własne

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Obsługa komunikacyjna gminy Czersk oparta jest na istniejącym układzie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Przez obszar gminy przebiegają następujące ciągi komunikacyjne:

- droga krajowa nr 22,
- droga wojewódzka nr 237,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Wyżej wskazane szlaki komunikacyjne reprezentują różny stan techniczny, dlatego wymagane jest podjęcie prac modernizacyjnych na drogach posiadających zły stan nawierzchni lub nawierzchnię nieutwardzoną. Ponadto ważnym aspektem bezpieczeństwa w ruchu drogowym stanowi kompleksowa infrastruktura towarzysząca obejmująca oświetlenie uliczne, prawidłowe oznakowanie, oznaczone przejścia dla pieszych, chodniki i ścieżki rowerowe. Kwestię bezpieczeństwa drogowego w gminie Czersk scharakteryzowano za pomocą zestawienia liczby zdarzeń drogowych – wypadków i kolizji w ostatnich latach (patrz poniższa tabela). Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zwiększył się o 0,0105 (z 0,1096 w 2016 do 0,1201 w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach: Wieck – wzrost o 0,6452 (z 0,0000 w 2016 do 0,6452 w 2021 r.) oraz Krzyż – wzrost o 0,4724 (z 0,0000 w 2016 do 0,4724 w 2021 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach: Będźmierowice – spadek

o 0,1930 (z 0,3876 w 2016 do 0,1946 w 2021 r.) oraz Rytel – spadek o 0,0763 (z 0,1500 w 2016 do 0,0737 w 2021 r.). Najwyższym w 2021 roku wskaźnikiem liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców tj. 0,6787 spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Gutowiec, a najmniejszym – zerowym charakteryzowały się jednostki: Klaskawa, Kurcze, Lipki, Łąg-Kolonia, Łubna, Mosna, Odry i Zapędowo.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Gutowiec, natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 4 "Tucholskie".

Tabela 17. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	0,1096	0,1201	0,0105	↑	—
Obszar wiejski	0,1143	0,1403	0,0260	↑	—
Będźmierowice	0,3876	0,1946	-0,1930	↓	0,00060
Gotelp	0,1337	0,1302	-0,0035	↓	0,00012
Gutowiec	0,2155	0,6787	0,4632	↑	0,00406
Klaskawa	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00040
Krzyż	0,0000	0,4724	0,4724	↑	0,00354
Kurcze	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00063
Lipki	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00126
Łąg	0,1609	0,1643	0,0034	↑	0,00086
Łąg-Kolonia	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00099
Łubna	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00062
Malachin	0,1642	0,1582	-0,0060	↓	0,00036
Mokre	0,3717	0,3623	-0,0094	↓	0,00102
Mosna	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00017
Odry	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00111
Rytel	0,1500	0,0737	-0,0763	↓	-0,00194
Wieck	0,0000	0,6452	0,6452	↑	0,00121

Nazwa jednostki analitycznej	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika		Wskaźnik syntetyczny
Zapędowo	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00076
Złotowo	0,1111	0,1112	0,0001	↑	-0,00013
Miasto Czersk	0,1041	0,0957	-0,0084	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	0,0951	0,0525	-0,0426	↓	-0,00223
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	0,1755	0,2128	0,0373	↑	0,00331
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	0,1235	0,0868	-0,0367	↓	-0,00127
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	0,0357	0,0351	-0,0006	↓	-0,00373

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zwiększył się o 0,1492 (z 0,6101 w 2016 do 0,7593 w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach: Złotowo – wzrost o 1,0024 (z 1,1111 w 2016 do 2,1135 w 2021 r.) oraz Łąg-Kolonia – wzrost o 0,7648 (z 0,0000 w 2016 do 0,7648 w 2021 r.). Najwyższym wskaźnikiem liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców, tj. 4,1667 spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Mosna. Największy spadek odnotowano w jednostkach: Mosna – spadek o 2,2849 (z 6,4516 w 2016 do 4,1667 w 2021 r.) oraz Kurcze – spadek o 0,5970 (z 0,5970 w 2016 do 0,0000 w 2021 r.). Najmniejszym – zerowym – wskaźnikiem liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców spośród wszystkich jednostek analitycznych w roku 2021 charakteryzowały się jednostki: Będźmierowice, Klaskawa, Kurcze, Wieck i Zapędowo.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Złotowo, natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 4 "Tucholskie".

Tabela 18. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki analitycznej	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	0,6101	0,7593	0,1492	↑	—
Obszar wiejski	0,6860	0,7543	0,0683	↑	—
Będźmierowice	0,5814	0,0000	-0,5814	↓	-0,00123
Gotelp	0,6684	0,2604	-0,4080	↓	-0,00117
Gutowiec	1,9397	2,0362	0,0965	↑	0,00186
Klaskawa	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00051
Krzyż	0,1560	0,4724	0,3164	↑	-0,00058
Kurcze	0,5970	0,0000	-0,5970	↓	-0,00080
Lipki	0,1490	0,2967	0,1477	↑	-0,00098
Łąg	0,8850	0,8217	-0,0633	↓	0,00024
Łąg-Kolonia	0,0000	0,7648	0,7648	↑	0,00001
Łubna	0,6024	0,5714	-0,0310	↓	-0,00020
Malachin	0,9852	0,6329	-0,3523	↓	-0,00024
Mokre	1,8587	2,5362	0,6775	↑	0,00150
Mosna	6,4516	4,1667	-2,2849	↓	0,00100
Odry	0,0000	0,1736	0,1736	↑	-0,00109
Rytel	0,6377	0,7006	0,0629	↑	-0,00049
Wieck	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00035
Zapędowo	0,0000	0,0000	0,0000	→	-0,00097
Złotowo	1,1111	2,1135	1,0024	↑	0,00384
Miasto Czersk	0,5203	0,7654	0,2451	↑	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	0,9035	1,1549	0,2514	↑	0,00262
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	0,5265	0,5957	0,0692	↑	-0,00117
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	0,3705	0,9111	0,5406	↑	0,00116

Nazwa jednostki analitycznej	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika	Wskaźnik syntetyczny	
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	0,3573	0,5269	0,1696	↑	-0,00205

Źródło: Opracowanie własne

Niski poziom kapitału społecznego

Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zwiększyła się o 0,30 (z 2,34 w 2016 do 2,64 w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach: Będźmierowice – wzrost o 1,96 (z 3,88 w 2016 do 5,84 w 2021 r.) oraz Krzyż – wzrost o 1,60 (z 3,12 w 2016 do 4,72 w 2021 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach: Mokre – spadek o 3,81 (z 7,43 w 2016 do 3,62 w 2021 r.) oraz Kurcze – spadek o 2,99 (z 2,99 w 2016 do 0,00 w 2021 r.). W 2021 roku największym udziałem zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Wieck – 6,45, natomiast najmniejszym – zerowym – charakteryzowały się jednostki: Kurcze, Łubna, Mosna i Złotowo.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się negatywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 4 "Tucholskie", natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 1 "Centrum".

Tabela 19. Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców

Nazwa jednostki analitycznej	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika	Wskaźnik syntetyczny	
Gmina Czersk	2,34	2,64	0,30	↑	—
Obszar wiejski	2,90	3,16	0,26	↓	—
Będźmierowice	3,88	5,84	1,96	↑	-0,00129
Gotelp	2,67	2,60	-0,07	↓	0,00002
Gutowiec	2,16	2,26	0,10	↑	0,00014
Klaskawa	4,69	5,03	0,34	↑	-0,00040
Krzyż	3,12	4,72	1,60	↑	-0,00104
Kurcze	2,99	0,00	-2,99	↓	0,00069

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czersk

Nazwa jednostki analitycznej	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika		Wskaźnik syntetyczny
Lipki	1,49	1,48	-0,01	↓	0,00061
Łąg	4,02	4,93	0,91	↑	-0,00222
Łąg-Kolonia	3,78	3,82	0,04	↑	-0,00049
Łubna	0,00	0,00	0,00	→	0,00068
Malachin	3,28	3,16	-0,12	↓	-0,00025
Mokre	7,43	3,62	-3,81	↓	-0,00021
Mosna	0,00	0,00	0,00	→	0,00019
Odry	3,39	3,47	0,08	↑	-0,00038
Rytel	2,63	3,32	0,69	↑	-0,00141
Wieck	6,80	6,45	-0,35	↓	-0,00044
Zapędowo	4,95	5,14	0,19	↑	-0,00079
Złotowo	0,00	0,00	0,00	→	0,00185
Miasto Czersk	1,66	2,02	0,36	↑	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	4,28	5,25	0,97	↑	-0,00427
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	1,32	1,28	-0,04	↑	0,00241
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	0,82	1,30	0,48	↑	0,00253
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	0,71	1,05	0,34	↑	0,00347

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej wykorzystano 1 wskaźnik, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego.

Tabela 20. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Przedsiębiorczość

W celu zbadania poziomu przedsiębiorczości gminy Czersk w poszczególnych jednostkach analitycznych pod uwagę wzięto liczbę budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców, pozyskaną z Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).

Najwyższy wskaźnik liczby budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców odnotowano w jednostce Mokre – 28,9855, natomiast najniższy w jednostkach Kurcze i Wieck – 0,0000.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się negatywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Gotelp, natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 4 "Tucholskie".

Tabela 21. Liczba budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców

Nazwa jednostki analitycznej	Liczba budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	19,7991	—
Obszar wiejski	14,9974	—
Będźmierowice	7,7821	0,00053
Gotelp	2,6042	0,00111
Gutowiec	6,7873	0,00052
Kłaskawa	10,0503	0,00018
Krzyż	15,7480	0,00022
Kurcze	0,0000	0,00057
Lipki	11,8694	0,00046
Łąg	17,2555	0,00027
Łąg-Kolonia	13,3843	0,00029
Łubna	25,7143	-0,00017
Malachin	23,7342	-0,00021
Mokre	28,9855	-0,00021
Mosna	10,4167	0,00008
Odry	20,8333	-0,00005

Nazwa jednostki analitycznej	Liczba budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Rytel	18,4366	0,00031
Wieck	0,0000	0,00025
Zapędowo	2,5707	0,00060
Złotowo	20,0222	-0,00002
Miasto Czersk	25,6192	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	21,5223	-0,00031
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	25,5319	-0,00113
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	26,8980	-0,00149
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	27,3973	-0,00183

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Problemem jest głównie ograniczona liczba zakładów produkcyjnych i usługowych na obszarach wiejskich, gdzie brakuje alternatyw w stosunku do zatrudnienia w rolnictwie, które nie zapewnia wystarczającej podaży pracy.

2.3 Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej wykorzystano 1 wskaźnik, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego.

Tabela 22. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery środowiskowej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Jakość środowiska naturalnego	Udział budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Jakość środowiska naturalnego

Najwyższy udział budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze odnotowano w jednostce Łąg – 82,67%, natomiast najniższy w jednostkach Kurcze – 6,21%. Zdecydowanie lepiej sytuacja przedstawia się na obszarze wiejskim, niż na terenie miasta.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Łąg, natomiast najlepsza w jednostce Gotel.

Tabela 23. Wskaźnik budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby mieszkańców

Nazwa jednostki analitycznej	Wskaźnik budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby mieszkańców	
	2021	Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	44,75%	—
Obszar wiejski	40,33%	—
Będźmierowice	75,18%	0,00060
Gotelc	11,93%	-0,00094
Gutowiec	39,42%	-0,00009
Kłaskawa	26,67%	-0,00015
Krzyż	21,20%	-0,00058
Kurcze	6,21%	-0,00049
Lipki	19,82%	-0,00064
Łąg	82,67%	0,00180
Łąg-Kolonia	33,92%	-0,00022
Łubna	43,48%	-0,00002
Malachin	63,10%	0,00043
Mokre	62,71%	0,00018
Mosna	17,50%	-0,00010
Odry	34,76%	-0,00023
Rytel	41,25%	-0,00036
Wieck	9,09%	-0,00020
Zapędowo	31,71%	-0,00020
Złotowo	50,00%	0,00018
Miasto Czersk	52,45%	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	46,60%	0,00015
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	58,00%	0,00116
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	56,12%	0,00106
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	47,11%	0,00025

Źródło: Opracowanie własne

2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 2 obszarów problemowych.

Tabela 24. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy
Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy

Źródło: Opracowanie własne

Niedostateczny stopień skanalizowania i zwodociągowania budynków mieszkalnych

W ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej pod uwagę wzięto stan wyposażenia budynków znajdujących się w zasobie mieszkaniowym gminy Czersk w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie oraz gwarantuje wysoką jakość życia jego mieszkańcom. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej powinna następować stopniowo, a w pierwszej kolejności objąć obszary o większych skupiskach mieszkańców, gdzie jest to uzasadnione i opłacalne ekonomicznie.

Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zmniejszył się o 0,23 p. proc. (z 95,31% w 2016 do 95,08% w 2021 r.). Spadek ten związany jest ze zmniejszeniem się liczby budynków w zasobie mieszkaniowym gminy. Najwyższe i najniższe udziały budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy Czersk zanotowano głównie na obszarze wiejskim, gdzie albo wszystkie takie budynki były podłączone do sieci kanalizacyjnej, albo żadne.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Złotowo, natomiast najlepsza w jednostce Rytel.

Tabela 25. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy

Nazwa jednostki analitycznej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Gmina Czersk	95,31%	95,08%	-0,23	↓	—
Obszar wiejski	88,24%	87,50%	-0,74	→	—
Będźmierowice	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00079
Gotelp	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00006

Nazwa jednostki analitycznej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Gutowiec	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00071
Klaskawa	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00033
Krzyż	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00005
Kurcze	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00003
Lipki	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00005
Łąg	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00010
Łąg-Kolonia	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00081
Łubna	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00003
Malachin	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00094
Mokre	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00002
Mosna	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00014
Odry	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00091
Rytel	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00021
Wieck	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00023
Zapędowo	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00003
Złotowo	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00138
Miasto Czersk	97,87%	97,78%	-0,09	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00017
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00018
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00019
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	90,00%	90,00%	0,00	→	0,00023

Źródło: Opracowanie własne

Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zmniejszył się o 0,08 p. proc. (z 98,44% w 2016 do 98,36% w 2021 r.). Spadek ten związany jest ze zmniejszeniem się liczby budynków w zasobie mieszkaniowym gminy. Najwyższe i najniższe udziały budynków

mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy Czersk zanotowano głównie na obszarze wiejskim, gdzie albo wszystkie takie budynki były podłączone do sieci wodociągowej albo żadne.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce Malachin, natomiast najlepsza w jednostce Rytel, Osiedle nr 3 "Starogardzkie".

Tabela 26. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy

Nazwa jednostki analitycznej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	98,44%	98,36%	-0,08	↓	—
Obszar wiejski	100,00%	100,00%	0,00	→	—
Będźmierowice	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00001
Gotelp	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00002
Gutowiec	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00078
Klaskawa	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00036
Krzyż	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00002
Kurcze	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00001
Lipki	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00002
Łąg	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00003
Łąg-Kolonia	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00089
Łubna	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00001
Malachin	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00102
Mokre	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00001
Mosna	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00016
Odry	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00099
Rytel	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00007
Wieck	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00025
Zapędowo	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00001

Nazwa jednostki analitycznej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Złotowo	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00003
Miasto Czersk	97,87%	97,78%	-0,09	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00006
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00006
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00007
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	90,00%	90,00%	0,00	→	0,00040

Źródło: Opracowanie własne

Obszar gminy Czersk charakteryzuje się niedostatecznym poziomem skanalizowania i zwodociągowania budynków znajdujących się w zasobie mieszkaniowym gminy Czersk. Budynki niepodłączone do sieci kanalizacyjnej korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych, które mogą posiadać nieszczelności. W konsekwencji istnieje ryzyko przedostawania się części nieczystości ciekłych do środowiska naturalnego, co również zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców.

2.5 Sfera techniczna

W sferze technicznej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 2 obszarów problemowych.

Tabela 27. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową	Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy wymagających remontu/ termomodernizacji

Źródło: Opracowanie własne

Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową

Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 nie uległ zmianie. Największy wzrost odnotowano w jednostkach: Rytel i Łąg – wzrost o 100,00 p. proc. (z 0,00% w 2016 do 100,00% w 2021 r. w obu jednostkach). Dla żadnej z

jednostek nie odnotowano natomiast spadku udziału budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową.

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się pozytywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 3 "Starogardzkie", natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 4 "Tucholskie".

Tabela 28. Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową

Nazwa jednostki analitycznej	Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	80,00%	80,00%	0,00	↑	—
Obszar wiejski	100,00%	83,33%	-16,67	↑	—
Będźmierowice	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00164
Gotelp	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00238
Gutowiec	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00148
Klaskawa	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00068
Krzyż	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00204
Kurcze	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00027
Lipki	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00214
Łąg	0,00%	100,00%	100,00	↑	-0,00099
Łąg-Kolonia	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00169
Łubna	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00106
Malachin	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00194
Mokre	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00086
Mosna	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00030
Odry	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00188
Rytel	0,00%	100,00%	100,00	↑	-0,00212
Wieck	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00047
Zapędowo	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00129
Złotowo	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00287

Nazwa jednostki analitycznej	Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Miasto Czersk	66,67%	75,00%	8,33	↑	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	50,00%	66,67%	16,67	↑	0,00112
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00726
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	0,00%	0,00%	0,00	→	0,00774
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	100,00%	100,00%	0,00	→	-0,00223

Źródło: Opracowanie własne

Budynki użyteczności publicznej niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, ograniczają lub całkowicie uniemożliwiają korzystanie z usług w nich świadczonych przez osoby niepełnosprawne i starsze. Utrudnia to głównie tym osobom udział w życiu publicznym i naraża je na wykluczenie społeczne.

Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych

Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy wymagających remontu/ termomodernizacji na obszarze gminy Czersk między rokiem 2016 a 2021 zmniejszył się o 25,43 p. proc. (z 82,81% w 2016 do 57,38% w 2021 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostce: Ryteł – wzrost o 16,67 p. proc. (z 50,00% w 2016 do 66,67% w 2021 r.). Wszystkie spadki odnotowano natomiast na obszarze miejskim, gdzie ogółem udział zmniejszył się o 35,93 p. proc. (z 91,49% w 2016 do 55,56% w 2021 r.).

Analizując wskaźniki syntetyczne, sytuacja w większości jednostek przedstawia się negatywnie. Najgorsza sytuacja występuje w jednostce osiedle nr 1 "Centrum", natomiast najlepsza w jednostce osiedle nr 2 "Chojnickie".

Tabela 29. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy wymagających remontu/ termomodernizacji

Nazwa jednostki analitycznej	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy wymagających remontu/ termomodernizacji				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		Wskaźnik syntetyczny
Gmina Czersk	82,81%	57,38%	-25,43	↓	—
Obszar wiejski	58,82%	62,50%	3,68	↑	—

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czersk

Nazwa jednostki analitycznej	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy wymagających remontu/ termomodernizacji				
	2016	2021	Zmiana wskaźnika [p. proc.]	Wskaźnik syntetyczny	
Będźmierowice	100,00%	100,00%	0,00	→	0,00040
Gotelp	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00079
Gutowiec	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00049
Klaskawa	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00022
Krzyż	100,00%	100,00%	0,00	→	0,00050
Kurcze	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00035
Lipki	100,00%	100,00%	0,00	→	0,00052
Łąg	66,67%	66,67%	0,00	→	0,00021
Łąg-Kolonia	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00056
Łubna	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00035
Malachin	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00064
Mokre	100,00%	100,00%	0,00	→	0,00021
Mosna	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00010
Odry	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00062
Rytel	50,00%	66,67%	16,67	↑	0,00045
Wieck	0,00%	0,00%	0,00	→	-0,00015
Zapędowo	100,00%	100,00%	0,00	→	0,00032
Złotowo	100,00%	100,00%	0,00	→	0,00070
Miasto Czersk	91,49%	55,56%	-35,93	↓	—
Osiedle nr 1 "Centrum"	83,33%	80,00%	-3,33	↓	0,00087
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	90,00%	27,27%	-62,73	↓	-0,00126
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	100,00%	55,56%	-44,44	↓	-0,00008
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	100,00%	50,00%	-50,00	↓	-0,00038

Źródło: Opracowanie własne

Budynki użyteczności publicznej wymagające termomodernizacji, wymiany źródeł ciepła i ciepłej wody użytkowej oraz instalacji wentylacyjnej i oświetleniowej, nie tylko generują wysokie koszty utrzymania, ale wpływają również na komfort przebywających w nich ludzi. Ponadto nieefektywne energetyczne rozwiązania techniczne wiążą się z dużym zużyciem energii, co przekłada się na wzmożoną emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz pogorszenie się stanu środowiska naturalnego.

2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono łączny wykaz jednostek analitycznych wraz z obliczonymi wskaźnikami syntetycznymi. Zgodnie z przytoczoną wcześniej metodologią do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki analityczne spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki analitycznej identyfikuje się co najmniej 8 wskaźników syntetycznych w sferze społecznej, których wartość jest większa bądź równa 0,
- na terenie jednostki analitycznej identyfikuje się co najmniej 3 wskaźniki syntetyczne z pozostałych sfer tj.: gospodarczej lub środowiskowej, lub technicznej, lub przestrzenno-funkcjonalnej, których wartość jest większa bądź równa 0.

Tabela 30. Zbiorcze zestawienie jednostek analitycznych i wskaźników syntetycznych

Nazwa jednostki analitycznej	Sfera społeczna					
	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności		Bezrobocie			
	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Będzimerowice	-0,00057	-0,00093	0,00379	0,00087	-0,00087	0,00183
Gotelp	-0,00081	-0,00065	0,00606	0,00331	0,00000	0,00204
Gutowiec	0,00010	0,00007	-0,00113	-0,00191	-0,00308	-0,00294
Klaskawa	0,00000	-0,00037	-0,00070	-0,00027	-0,00049	-0,00135
Krzyż	-0,00015	0,00006	0,00177	0,00007	-0,00200	0,00055
Kurcze	-0,00006	0,00013	0,00009	-0,00219	-0,00222	-0,00041
Lipki	-0,00059	-0,00012	0,00093	-0,00120	0,00283	-0,00103
Łąg	0,00020	-0,00011	0,00384	-0,00485	0,00467	0,00163
Łąg-Kolonia	-0,00042	-0,00018	0,00073	0,00078	0,00019	-0,00169
Łubna	-0,00010	-0,00033	0,00072	0,00182	0,00262	-0,00051
Malachin	-0,00079	-0,00040	-0,00031	-0,00398	-0,00201	0,00501
Mokre	-0,00021	-0,00023	-0,00068	-0,00176	-0,00025	0,00049
Mosna	-0,00006	-0,00012	-0,00034	-0,00061	0,00043	-0,00059
Odry	0,00043	0,00071	-0,00094	0,00044	0,00415	-0,00373
Rytel	-0,00034	-0,00027	-0,00809	-0,00815	-0,00812	-0,00762
Wieck	0,00011	-0,00001	0,00181	-0,00096	0,00017	-0,00093
Zapędowo	0,00006	0,00009	0,00063	-0,00047	0,00246	-0,00083
Złotowo	-0,00051	0,00018	0,00200	0,00569	0,00104	0,00347
Osiedle nr 1 "Centrum"	0,00482	0,00265	-0,00079	0,00377	0,00623	-0,00646
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	-0,00023	0,00009	-0,00503	0,00144	-0,00382	0,00878
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	0,00163	0,00144	-0,00526	0,00512	0,00014	-0,00374
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	-0,00188	-0,00129	0,00055	0,00236	-0,00420	0,00173

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czersk

Nazwa jednostki analitycznej	Sfera społeczna					
	Długotrwałe bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Alkoholizm	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Przestępczość
	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem na danym obszarze	Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Będźmierowice	0,00080	-0,00076	-0,00058	0,00092	-0,00110	0,00089
Gotelp	0,00439	-0,00185	-0,00012	0,00000	-0,00107	-0,00336
Gutowiec	0,00100	-0,00085	-0,00032	0,00032	0,00012	0,00127
Klaskawa	0,00074	-0,00026	-0,00012	-0,00019	-0,00045	-0,00027
Krzyż	0,00244	-0,00103	0,00013	-0,00057	-0,00082	-0,00094
Kurcze	0,00139	-0,00014	-0,00037	-0,00030	-0,00020	-0,00088
Lipki	0,00319	-0,00234	-0,00034	0,00078	-0,00089	-0,00238
Łąg	0,00268	-0,00501	-0,00139	-0,00043	0,00059	0,00095
Łąg-Kolonia	-0,00099	-0,00080	-0,00032	-0,00047	0,00371	0,00150
Łubna	0,00095	-0,00018	-0,00012	-0,00030	-0,00071	0,00033
Malachin	-0,00114	-0,00147	-0,00064	-0,00054	-0,00026	-0,00088
Mokre	-0,00050	0,00030	0,00001	-0,00024	0,00046	-0,00058
Mosna	0,00132	-0,00062	-0,00018	-0,00008	0,00032	0,00082
Odry	0,00014	-0,00006	0,00025	0,00016	0,00038	-0,00199
Rytel	-0,00588	-0,00458	-0,00177	-0,00110	-0,00042	-0,00002
Wieck	0,00051	-0,00047	-0,00028	-0,00013	0,00170	-0,00066
Zapędowo	0,00027	-0,00102	-0,00021	0,00036	-0,00086	-0,00181
Złotowo	-0,00108	0,00044	0,00030	-0,00012	0,00019	-0,00276
Osiedle nr 1 "Centrum"	-0,01068	0,01028	0,00277	0,00116	0,00078	0,00750
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	-0,00591	0,00306	0,00148	0,00125	0,00290	0,00093
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	-0,00407	0,00313	0,00087	0,00067	-0,00232	-0,00012
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	0,00140	0,00572	0,00112	-0,00038	-0,00178	0,00315

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czersk

Nazwa jednostki analitycznej	Sfera społeczna			Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa
	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym		Niski poziom kapitału społecznego	Niski stopień przedsiębiorczości	Jakość środowiska naturalnego
	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	Liczba budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby mieszkańców
Będzimerowice	0,00060	-0,00123	-0,00129	0,00053	0,00060
Gotelp	0,00012	-0,00117	0,00002	0,00111	-0,00094
Gutowiec	0,00406	0,00186	0,00014	0,00052	-0,00009
Klaskawa	-0,00040	-0,00051	-0,00040	0,00018	-0,00015
Krzyż	0,00354	-0,00058	-0,00104	0,00022	-0,00058
Kurcze	-0,00063	-0,00080	0,00069	0,00057	-0,00049
Lipki	-0,00126	-0,00098	0,00061	0,00046	-0,00064
Łąg	0,00086	0,00024	-0,00222	0,00027	0,00180
Łąg-Kolonia	-0,00099	0,00001	-0,00049	0,00029	-0,00022
Łubna	-0,00062	-0,00020	0,00068	-0,00017	-0,00002
Malachin	0,00036	-0,00024	-0,00025	-0,00021	0,00043
Mokre	0,00102	0,00150	-0,00021	-0,00021	0,00018
Mosna	-0,00017	0,00100	0,00019	0,00008	-0,00010
Odry	-0,00111	-0,00109	-0,00038	-0,00005	-0,00023
Rytel	-0,00194	-0,00049	-0,00141	0,00031	-0,00036
Wieck	0,00121	-0,00035	-0,00044	0,00025	-0,00020
Zapędowo	-0,00076	-0,00097	-0,00079	0,00060	-0,00020
Złotowo	-0,00013	0,00384	0,00185	-0,00002	0,00018
Osiedle nr 1 "Centrum"	-0,00223	0,00262	-0,00427	-0,00031	0,00015
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	0,00331	-0,00117	0,00241	-0,00113	0,00116
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	-0,00127	0,00116	0,00253	-0,00149	0,00106
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	-0,00373	-0,00205	0,00347	-0,00183	0,00025

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czersk

Nazwa jednostki analitycznej	Sfera przestrzenno-funkcjonalna		Sfera techniczna		Liczba wskaźników syntetycznych w sferze społecznej, których wartość jest większa bądź równa 0	Liczba wskaźników syntetycznych z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, których wartość jest większa bądź równa 0	Czy jednostka analityczna została zakwalifikowana jako obszar zdegradowany?
	Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych			
	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy	Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy wymagających remontu/ termomodernizacji			
Będźmierowice	0,00079	-0,00001	0,00164	0,00040	7	5	NIE
Gotelp	-0,00006	-0,00002	0,00238	-0,00079	8	2	NIE
Gutowiec	0,00071	0,00078	0,00148	-0,00049	9	4	TAK
Klaskawa	0,00033	0,00036	0,00068	-0,00022	2	4	NIE
Krzyż	-0,00005	-0,00002	0,00204	0,00050	7	3	NIE
Kurcze	-0,00003	-0,00001	-0,00027	-0,00035	4	1	NIE
Lipki	-0,00005	-0,00002	0,00214	0,00052	5	3	NIE
Łąg	-0,00010	-0,00003	-0,00099	0,00021	9	3	TAK
Łąg-Kolonia	0,00081	0,00089	0,00169	-0,00056	6	4	NIE
Łubna	-0,00003	-0,00001	0,00106	-0,00035	6	1	NIE
Malachin	0,00094	0,00102	0,00194	-0,00064	2	4	NIE
Mokre	-0,00002	-0,00001	0,00086	0,00021	6	3	NIE
Mosna	0,00014	0,00016	0,00030	-0,00010	6	4	NIE
Odry	0,00091	0,00099	0,00188	-0,00062	8	3	TAK
Rytel	-0,00021	-0,00007	-0,00212	0,00045	0	2	NIE
Wieck	0,00023	0,00025	0,00047	-0,00015	6	4	NIE
Zapędowo	-0,00003	-0,00001	0,00129	0,00032	6	3	NIE
Złotowo	0,00138	-0,00003	0,00287	0,00070	10	4	TAK
Osiedle nr 1 "Centrum"	-0,00017	-0,00006	0,00112	0,00087	10	3	TAK
Osiedle nr 2 "Chojnickie"	-0,00018	-0,00006	0,00726	-0,00126	10	2	NIE
Osiedle nr 3 "Starogardzkie"	-0,00019	-0,00007	0,00774	-0,00008	9	2	NIE
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	0,00023	0,00040	-0,00223	-0,00038	8	3	TAK

Źródło: Opracowanie własne

W każdej z jednostek analitycznych, w której zidentyfikowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, współwystępują także negatywne zjawisko w co najmniej jednej z pozostałych sfer, co pozwala na stwierdzenie w ich obrębie stanu kryzysowego. Na podstawie powyższej analizy obszarami zdegradowanymi w gminie Czersk są: Gutowiec, Łąg, Odry, Złotowo, osiedle nr 1 "Centrum" oraz osiedle nr 4 "Tucholskie". W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru zdegradowanego na tle całej gminy Czersk.

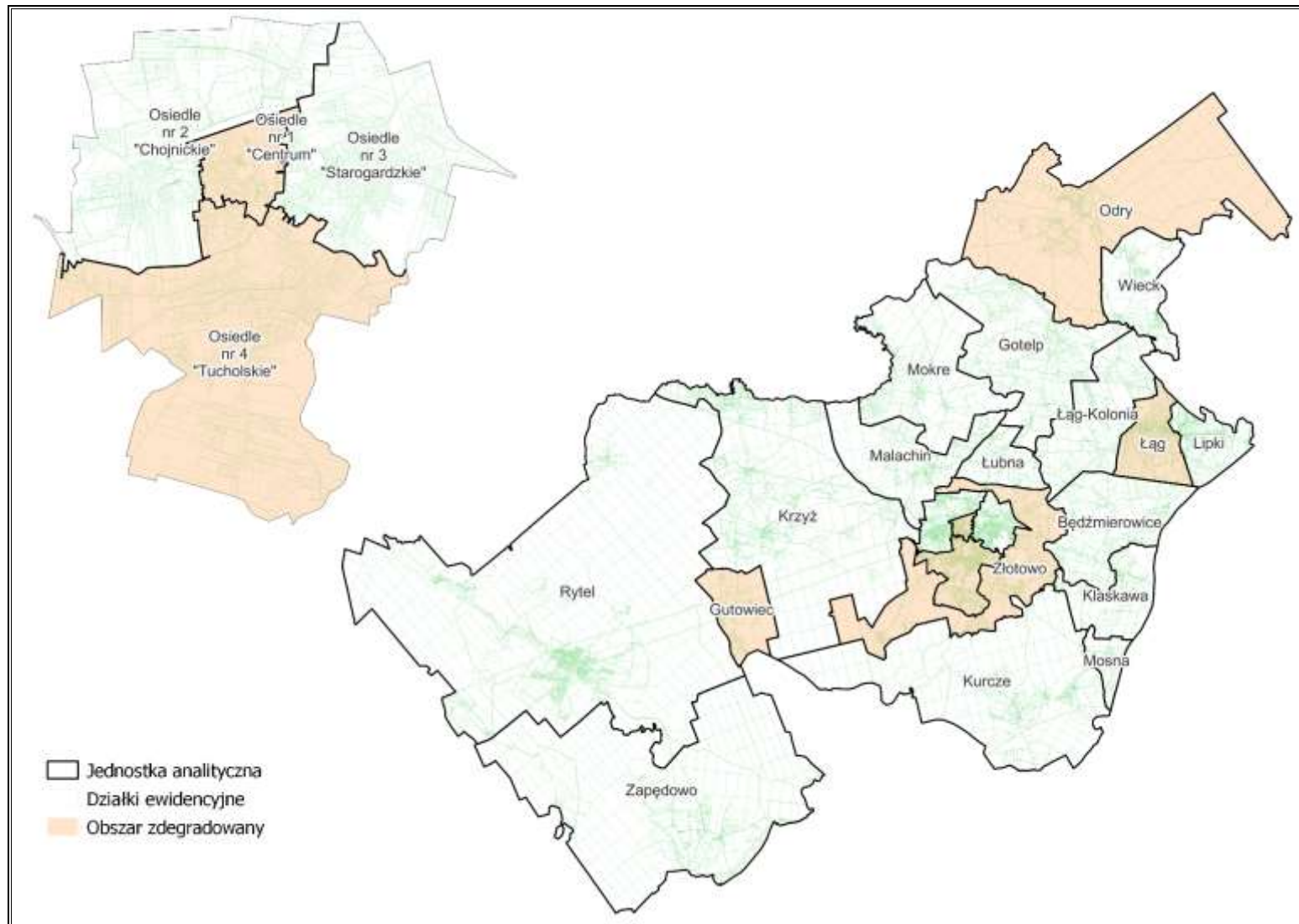
Tabela 31. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Czersk

Obszar zdegradowany	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności gminy [%]
Gutowiec	538	1,42%	442	2,12%
Łąg	542	1,43%	1 217	5,85%
Odry	3 605	9,49%	576	2,77%
Złotowo	1 519	4,00%	899	4,32%
Osiedle nr 1 "Centrum"	51	0,14%	1 905	9,16%
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	415	1,09%	2 847	13,68%
Razem	6 670	17,55%	7 886	37,90%

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni gminy Czersk wynosi 17,55%, natomiast udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności gminy wynosi 37,90%.

Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Czersk

Źródło: Opracowanie własne

2.7 Potencjał i bariery gminy

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji na terenie gminy Czersk w podziale na sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, przestrzenno – funkcjonalną i środowiskową. Potencjały i bariery w wielu kwestiach występują w kilku sferach ze względu na to, że jednocześnie wywierają wpływ na więcej niż jedną sferę.

Tabela 32. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie gminy Czersk

Sfera	Potencjał	Bariery
Spoleczna	– Potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczności lokalne, – Miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej, – Położenie na szlaku drogi krajowej i wojewódzkiej, które zapewnią dogodnie połączenie z pobliskimi ośrodkami miejskimi, – Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, sprzyjający osiedlaniu się, – Zaangażowanie mieszkańców w działalność pozarządową.	– Niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych, – Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem, przestępczością i problemami społecznymi, – Międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi, – Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, – Podstawowa oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna, która jednak nie zaspakaja potrzeb osób z terenów zdegradowanych, – Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji, – Starzenie się społeczeństwa, – Niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem, co tworzy problem zapewnienia w przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich, – Zwiększająca się ilość wypadków i kolizji drogowych odzwierciedlająca niedostateczny stan bezpieczeństwa na drogach.
Gospodarcza	– Dobrze rozwinięta sieć dróg, która zapewnia dogodnie połączenia z innymi ośrodkami miejskimi, – Zmniejszające się bezrobocie, w tym bezrobocie długookresowe.	– Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi, – Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, – Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców głównie na obszarach wiejskich.
Środowiskowa	– Cały obszar gminy pokryty powierzchniowymi formami ochrony przyrody m.in. obszar natura 2000 Bory Tucholskie, obszar natura 2000 Mętne, Tucholski Park	– Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji,

Sfera	Potencjał	Barьеры
	Krajobrazowy, oraz 4 rezerwy przyrody i 2 obszary chronionego krajobrazu, – Walory krajobrazowe sprzyjające osiedlaniu się.	– Ryzyko przedostawania się nieczystości z bezodpływowych zbiorników – szamb do wód i gleby, – Wysoki udział budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel.
Przestrzenno - funkcjonalna	– Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa, – Infrastruktura społeczna na podstawowym poziomie, – Dobrze rozwinięta infrastruktura wodociągowa.	– Zły stan części dróg oraz niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą, – Braki w infrastrukturze społecznej przeznaczonej na działania aktywizujące lokalną społeczność, – Braki w infrastrukturze społecznej, w której świadczone są usługi publiczne i kulturalne, – Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna.
Techniczna	– Budynki mieszkalne będące w zasobie gminy w dobrym stanie technicznym, – Budynki użyteczności publicznej w dobrym stanie technicznym.	– Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji, – Ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do budynków publicznych, – Budynki publiczne wymagające przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne

Należy zauważyć, że część potencjałów i barьеры występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co wynika z tego, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna i środowiskowa są ze sobą ściśle powiązane.

Płaszczyzna środowiskowa ma znaczący wpływ na obszar zarówno społeczny, techniczny, jak i gospodarczy. Atrakcyjne tereny przyrodnicze, nieskażone przez działalność człowieka mają duże znaczenie dla osób poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania. Środowisko ma także znaczący wpływ na płaszczyznę techniczną i gospodarczą. Dla sfery technicznej ważne są możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Uwarunkowania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody decydują o możliwych formach prowadzenia działalności gospodarczej. Działania mające na celu poprawę sytuacji w sferze społecznej na terenie gminy Czersk, w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów budżetowych, a tym samym do zwiększenia możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej czy przestrzenno-funkcjonalnej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałują zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą oraz środowiskową. Atrakcyjna przestrzeń publiczna, podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna znacznie podnoszą zainteresowanie funkcją mieszkaniową i gospodarczą danego

obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego.

Wyżej wymienione obszary tematyczne są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych, brak miejsc pracy i niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku przekłada się na bezrobocie, które jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych zjawisk w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Czersk. To z kolei może powodować spadek liczby mieszkańców i liczby podmiotów gospodarczych. Równie ważne znaczenie mają problemy w sferze technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej. Zdegradowane środowisko naturalne, złej jakości oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju działalności gospodarczej i rolnictwa. Niniejsze uwarunkowania negatywnie oddziałują na sytuację finansową mieszkańców oraz gminy Czersk.

3. Obszar rewitalizacji

Proces delimitacji obszaru rewitalizacji w gminie Czersk polegał na obliczeniu sumarycznego ważonego wskaźnika syntetycznego dla każdej jednostki analitycznej uznanej za obszar zdegradowany, a następnie wybraniu pięciu jednostek z największymi wartościami.

Najwyższą wartość sumarycznego ważonego wskaźnika syntetycznego zdiagnozowano kolejno w jednostkach: osiedle nr 1 "Centrum", Złotowo, Łąg, Gutowiec, osiedle nr 4 "Tucholskie" oraz sołectwo Odry. Jednostka osiedle nr 4 "Tucholskie" nie została jednak włączona w obszar rewitalizacji ze względu na przekroczenie limitu 30% odnoszącego się do liczby ludności zamieszkującej w obszarze rewitalizacji. W przypadku włączenia osiedla nr 4 "Tucholskie" limit zostałby przekroczony.

Tabela 33. Wyznaczanie obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego na terenie gminy Czersk

Obszar zdegradowany	Sumaryczny ważony wskaźnik syntetyczny dla obszaru zdegradowanego	Czy obszar zdegradowany został wyznaczony jako obszar rewitalizacji?
Gutowiec	0,00162	TAK
Łąg	0,00284	TAK
Odry	0,00022	TAK
Złotowo	0,01950	TAK
Osiedle nr 1 "Centrum"	0,01975	TAK
Osiedle nr 4 "Tucholskie"	0,00062	NIE

Źródło: Opracowanie własne

Do obszaru rewitalizacji włączono jednostki, w których zdiagnozowano najwięcej problemów oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. Przeanalizowano lokalizację danej jednostki, dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone przedsięwzięcia rewitalizacyjne, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Czersk.

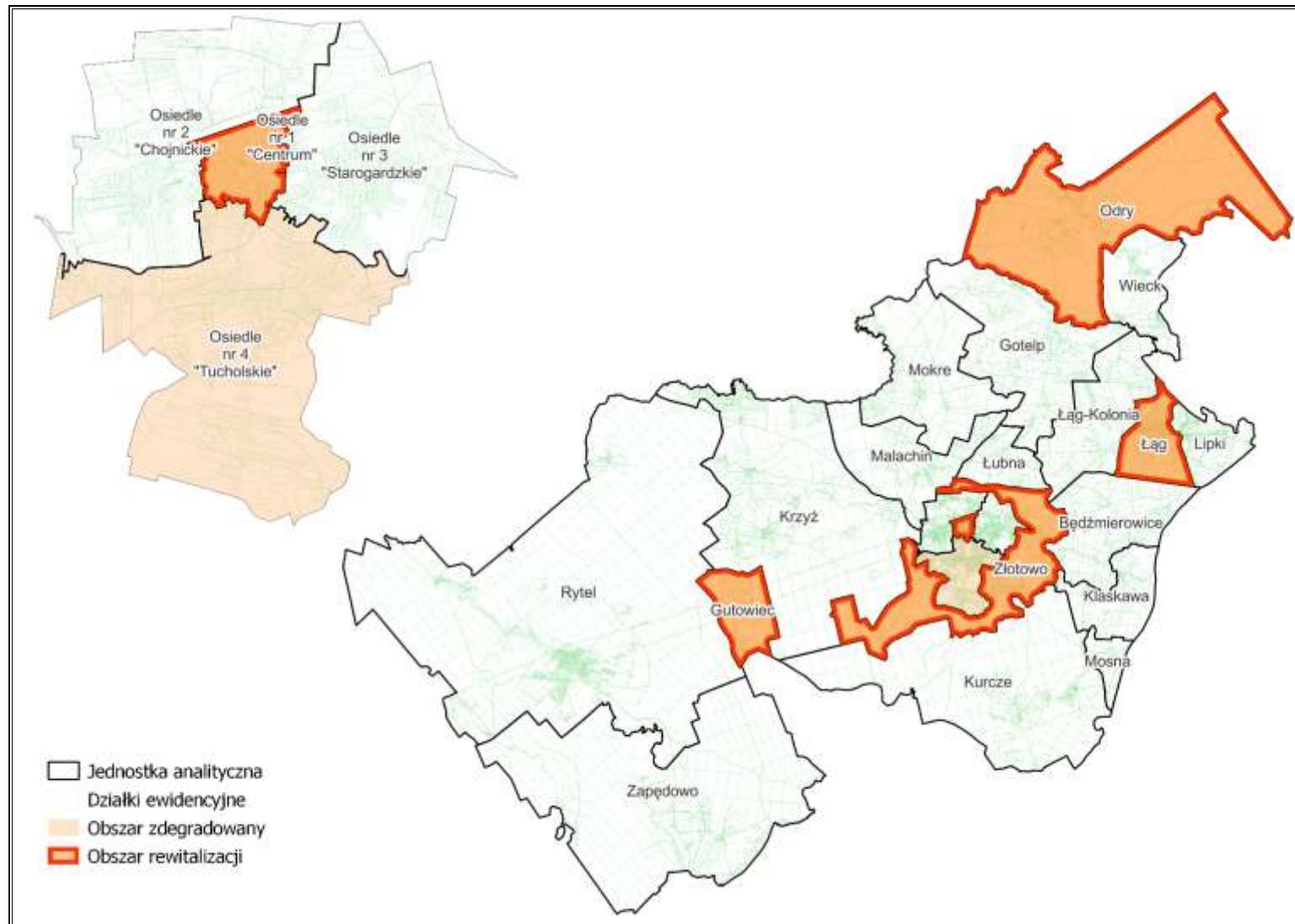
Tabela 34. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Czersk

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy [%]
Gutowiec	538	1,42%	442	2,12%
Łąg	542	1,43%	1 217	5,85%
Odry	3 605	9,49%	576	2,77%
Złotowo	1 519	4,00%	899	4,32%
Osiedle nr 1 "Centrum"	51	0,14%	1 905	9,16%
Razem	6 255	16,47%	5 039	24,21%

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy Czersk wynosi 16,47%, natomiast udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy wynosi 24,21%.

Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Czersk

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki

Załącznik 1. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na tle gminy Czersk

Załącznik 2. Dane wyjściowe do obliczeń wskaźników

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek analitycznych [stan na rok 2021]	7
Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie	8
Tabela 3. Powierzchnia jednostek analitycznych wraz z liczbą ludności w latach 2016 i 2021	11
Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej	13
Tabela 5. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	14
Tabela 6. Udział ludności w wieku od 0 do 17 lat w ludności ogółem na danym obszarze	16
Tabela 7. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat łącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat łącznie (mężczyźni) na danym obszarze	17
Tabela 8. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ludności ogółem na danym obszarze	19
Tabela 9. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	20
Tabela 10. Udział bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	21
Tabela 11. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	22
Tabela 12. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	25
Tabela 13. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w ludności ogółem na danym obszarze	26
Tabela 14. Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu w ludności ogółem na danym obszarze	28
Tabela 15. Udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze	30
Tabela 16. Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	32
Tabela 17. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	34
Tabela 18. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	36
Tabela 19. Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	37
Tabela 20. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej	39
Tabela 21. Liczba budynków przemysłowych na 1 000 mieszkańców	39
Tabela 22. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery środowiskowej	40
Tabela 23. Wskaźnik budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby mieszkańców	41
Tabela 24. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej	42
Tabela 25. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w zasobie mieszkaniowym gminy	42
Tabela 26. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w zasobie mieszkaniowym gminy	44
Tabela 27. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej	45
Tabela 28. Udział budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową	46
Tabela 29. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy wymagających remontu/ termomodernizacji	47
Tabela 30. Zbiorcze zestawienie jednostek analitycznych i wskaźników syntetycznych	50
Tabela 31. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Czersk	54
Tabela 32. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie gminy Czersk	56
Tabela 33. Wyznaczanie obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego na terenie gminy Czersk	59
Tabela 34. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Czersk	60
Rysunek 1. Podział gminy Czersk na jednostki analityczne	6
Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Czersk	55
Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Czersk	61